LEXICAL STRUCTURES WITH ENGLISH ETYMON IN ROMANIAN LEXIS

Hriban Mihaela
Lecturer, PhD., „Vasile Alecsandri" University of Bacău

Abstract: Words and lexical units come and go into the Romanian lexis which is a domain into a permanent changing. Thus, words with different etymologies (words that are borrowed from French, English, German and other various languages) come into our vocabulary and influence it with the passage of time. One of these words that are used frequently in the process of communication belongs to what the researchers call "active vocabulary". Lexical units and borrowed structures into Romanian lexis that aren't used constantly into the communication process go to the "passive vocabulary" and remain there – up to the moment they are spoken by.

Keywords: lexis, influence, adaptation, etymology, lexical structures

Scopul lucrării actuale este acela de a aduce în prim-plan cuvinte şi structuri lexicale cu etimologie diferită, în special, engleză, şi de a observa modul în care acestea influenţează lexicul limbii române, ţinând cont, însă, şi de nivelurile lingvistice ale limbii române, aflate în abordare: nivelul fonetic-fonologic, cel morfologic, cel semantic şi cel stilistic. Este cunoscut faptul că unităţi şi structuri lexicale pătrund în lexicul limbii române (şi, în anumite circumstanţe, îl părăsesc), ce este un domeniu aflat într-o permanentă schimbare şi dinamicitate lexematică. Astfel, lexemele frecvent folosite în comunicare, ce au etimologii diferite, şi care sunt împrumutate din limbile franceză, engleză, germană sau din alte limbi, de asemenea, intră în lexicul limbii române, influenţându-l în aşa-numitul compartiment, pe care cercetătorii îl numesc „vocabularul activ" al limbii române. Cuvintele şi structurile lexicale împrumutate şi care nu sunt folosite constant în procesul comunicării pătrund în „vocabularul pasiv" al limbii române, sedimentându-se, până în momentul în care vorbitorul este nevoit să le utilizeze în comunicare şi atunci, acestea sunt reactivate din punct de vedere lingvistic.

Putem identifica foarte multe cuvinte şi structuri lexicale, ce au etimologie engleză şi nu numai, în domeniul economic. Astfel, răsfoind una din multele reviste, ce au caracter financiar[1], am constatat că, numai de pe o pagină, pot fi identificate cel puţin zece cuvinte, ce au etimologie engleză. Şi, pentru că vorbim despre domeniul economic, punem în discuţie unităţi lexematice de genul: ***manager*(*i*)**, ***management***, ***mix*(*ul*)**, ***back-office***, ***top-management***, ***retail***, ***Head of Human Resources***, ***Light Rail***, constructori de ***top***, ***Southern Sun Wine Group***, test-***drive***, ***personal shoppers***etc.

Cu siguranţă, că nefiind în domeniul economic, mulţi dintre cei care întâlnesc termenul ***retail*** se întreabă ce înseamnă acesta ?

În *Dicţionarul actualizat de neologisme* (**DAN**), de Florin Marcu [2013], lexemul ***rétail*** are următoarea semnificaţie : „s. n. vânzare cu amănuntul ; comerţ în detaliu" (< engl. ***retail***). De aici, se formează şi familia lexicală derivată a cuvântului ***retail***, şi anume : ***rétailer*** „s. m. negustor cu amănuntul, cu bucata" (< engl. ***retailer***), (***a***) ***retaliá*** – „vb. tr. a croi din nou, a modela (< fr. *retailler*)" cf. **DAN** (2013), s.v. ***retail***.

Retailul sau ***vânzarea cu amănuntul*** reprezintă acea activitate comercială ce presupune vânzarea unui produs în mod direct către consumatorul final. Din punctul de vedere al activităţilor comerciale, opusul activităţii de ***retail*** (vânzare cu amănuntul) este cea

[1] Să se vadă revista „Target" („Trăieşte business"), aprilie 2007.

BDD-A28266 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:52 UTC)

de vânzare ***en-gross*** (cu ridicată sau angro). În anumite contexte, lexemul ***retail*** poate apărea atât ca unitate morfologică subordonată unui element regent, cât şi ca element regent căruia i se subordonează o altă unitate morfologică:

d.e. „...cerinţele consumatorilor din industria de ***retail***…" (raport de subordonare);

şi : **d.e.** „***Retail*(erii)** de lux au adăugat reţetei succesului lor mici artificii menite să facă orice client să se simtă VIP"[2] (***retailer*** – element regent).

Un alt lexem, ce are etimologie engleză şi este frecvent folosit în domeniul economic, este ***mix***:

d.e. „Rupert Dollinger consideră că soluţia necesară pentru transferul eficient de cunoştinţe este ***mixul*** între echipa locală şi cea străină pe o perioadă de cel puţin trei ani"[3].

Lexemul ***mix*** este inserat în **DAN** [2013], are etimologie unică şi, în anumite circumstanţe, vorbitorul face derogare de la norma semantică, utilizându-l incorect în cuvinte precum: **mix*t***, ***mix*er** ce, din punct de vedere semantic, au cu totul o altă semnificaţie. Astfel, în **DAN**, lexemul ***mix*** are următoarele explicaţii:

▪ ***mix*** – „*elem.* amestec, mixt" (< fr. *mix*/*o*/-, cf. gr. *mixis*);
▪ ***mix*** – „s. n. amestec" (< engl. *mix*);
▪ ***mixá*** – *vb. intr.* „a amesteca"; ▪ „a executa un mixaj"; (< fr. *mixer*).

Dicţionarul de anglicisme europene, de Manfred Gorlach evidenţiază faptul că lexemul ***mix*** a pătruns în lexicul românesc pe la jumătatea secolului al XX-lea şi că, din familia lexicală a acestuia, fac parte cuvintele: ***mixat*** (adjectiv), verbul de conjugarea I: (***a***) ***mixa*** şi infinitivul lung: ***mixare***. În calitate de explicaţii, **DEA** oferă următoarele:

▪ ***mix*** – **1.** „a combina două sau mai multe substanţe"; **2.** „a pregăti un cocteil etc."; **3.** „ a combina/a mixa două sau mai multe semnale sonore într-unul singur"; **4.** „a înregistra coloana sonoră a unui film prin amestecarea mai multor melodii"; **5.** „a face sau a repara un lucru, utilizând diverse mijloace" etc.

O structură lexicală, ce este destul de frecvent folosită atât în domeniul economic, cât şi în cel al modei, este ***must-have***. Aceasta nu figurează nici în **DAN** şi nici în **DEA**. **OALD**[4]explică structura de origine engleză în calitate de necesitate (în anumite situaţii) a exercitării unei activităţi, iar, în alte circumstanţe, necesitatea devine obligativitate:

d.e. „Într-un secol în care fidelizarea clienţilor e un ***must-have*** pentru a supravieţui pe piaţă, ofertanţii de produse de lux ca Henri Bendel din New York sau Harvey Nichols din Londra au apelat la personal shoppers şi livrări la domiciliu pentru a duce la împlinire chiar şi dorinţele celui mai capricios client"[5].

Lexemul ***must-have*** este un xenism şi s-a adaptat fonetic, s-a încadrat morfologic şi a fost asimilat semantic normelor limbii române.

Un alt lexem întâlnit frecvent chiar în lumea fashionului este ***jeanşi***, contextualizat în exemplul:

d.e. „Istoria ***jeanşilor*** a început în timpul goanei după aur din California când un tânăr imigrant în San Francisco a realizat că avea nevoie de nişte pantaloni dintr-un material foarte rezistent pe care să îi poată folosi când lucra la construcţia magazinului său. Numele tânărului este Levi Strauss…[6]"

În **DAN**, lexemul ***bluejeans*/*blugi*/*blugins*** este definit în calitate de substantiv masculin, ce este defectiv de singular şi care are următoarele semnificaţii:

[2] „Target", aprilie 2007, p. 18.
[3] „Target", aprilie 2007, p. 10.
[4] S. A. Hornby, *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English* (**OALD**), Sixth Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2000.
[5] „Target", aprilie 2007, p. 18.
[6] „Target", aprilie 2007, p. 20.

BDD-A28266 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:52 UTC)

▪ „pantaloni dintr-un material special, foarte rezistent, cu buzunar(e) la spate, pe care sunt ataşate embleme sau fraze ad-hoc, un element de modă tinerească; jeans” (< engl. ***blue-jeans***), cf. **DAN**, s.v.

În cazul acestui substantiv comun, evidenţiem fenomenul dublării pluralului, şi anume punem în discuţie prezenţa desinenţei [**i**] în limba română (**jeanş[i]**) ce, tautologic vorbind, este dublată de morfemul [**s**] în limba engleză în calitate de marcă a pluralului substantivului: **jean[s]**.

O structură lexicală, ce are origine englezească, este **O.K./OK** /ochei/: „adj. inv., adv. De acord (foarte bine)!” (< engl. ***OK***, abr. din ***all correct***).

Actualmente, această structură lexicală abreviată a devenit familiară în limba română, în procesul comunicării. Astfel, de cele mai multe ori, în comunicare, identificăm, în calitate de răspuns afirmativ, englezescul: **OK**, fie în locul unui adverb afirmativ de genul „da”, unei expresii verbale impersonale afirmative de felul: „este bine” sau unei locuţiuni adverbiale impersonale afirmative: „este în regulă (având echivalentul semantic: „este bine”)

d.e. „Dar o altă persoană speră că va fi **OK** altundeva[7]”.

Sunt şi contexte, în care, alături de structura lexicală de origine engleză **OK**, observăm şi expresia verbală impersonală de felul: „este bine”:

d.e. „Estebine, o să fie **OK**”[8].

În literatura de specialitate, cercetătorii au scris despre aceste lexeme şi, respectiv, structuri lexicale de origine engleză, ce sunt clasificate în anglicisme de lux şi, de asemenea, în anglicisme necesare. Din categoria anglicismelor de lux, consemnăm şi structura lexicală **OK** (< engl. ***all right***) ce, cu siguranţă, este inutil folosită în limba română, cu atât mai mult cu cât, în română, chiar avem un înlocuitor semantic, şi anume: adverbul afirmativ: „da”.

Din categoria anglicismelor de lux, ce sunt necesare în comunicare, fiindcă nu există în română, un înlocuitor propriu-zis, menţionăm structurile lexicale de origine engleză: ***knockout***, (***a***) ***knockauta*** (în calitate de verb de conjugarea I), ***knockdown*** etc.

În **DAN**, ***knockout*** /nócaut; abr. *k.o.*/ este definit în calitate de: substantiv neutru „ce implică scoaterea din luptă, la box, a adversarului, declarat învins dacă, doborât la podea, nu poate relua lupta în decurs de zece secunde” (< fr., engl. ***knock-out***), s.v., iar verbul (***a***) ***knockautá*** este un verb tranzitiv ce are drept semnificaţie: „a face knockaut”. ***Knockdown*** /nócdaun; abr. *k.d.*/ este un substantiv neutru, ce defineşte o situaţie în care boxerul trântit la podea se ridică înainte ca arbitrul să numere până la zece”. (< fr., engl. ***knock-down***), cf. **DAN**, s.v.

d.e. „Mingea de box ***knockout*** de tip slip and miss este produsul ce îţi va dezvolta puterea de concentrare din timpul meciului şi îţi va perfecţiona precizia loviturilor”[9].

d.e. „La începutul anilor 70, Oyama a lansat un nou gen de competiţie numit ”***Knock-Down***”. El permite tehnici aplicate cu toată puterea (full contact) asupra corpului. Acest sistem de competiţie a fost adoptat de mai toate stilurile de karate în sistem full contact (Ashihara, Seido, Enshin, Shidokan, WOK şi toate celelalte sisteme de karate full contact). Sistemul Knock-Down se găseşte şi în Kempo. Oyama a afirmat ca acesta (***knock-down***) era singurul test adevărat al capacităţii de luptă a unui karateka”[10].

Se observă faptul că termenii ***knockdown***, ***knockout*** şi verbul (***a***) ***knockauta*** sunt specializaţi domeniului sportiv, iar structuri lexicale echivalente acestora în limba română nu există. Prin urmare, termenii menţionaţi mai sus sunt asimilaţi din limba engleză, în limba

[7] http://context.reverso.net/traducere/romana-engleza/ok (luni, 25 iunie 2018, ora: 12.59).
[8] http://context.reverso.net/traducere/romana-engleza/ok (luni, 25 iunie 2018, ora: 13.10).
[9] https://www.knock-out.ro/minge-box-knockout.html (luni, ora: 14.48).
[10] https://ro.wikipedia.org/wiki/Knock-Down_Karate (luni, ora: 14.54).

BDD-A28266 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:52 UTC)

română în aceeaşi structură fonetico-grafică, fiind consideraţi peregrinisme sau structuri lexicale aloglote.

Procesul adaptării fonetice, încadrării morfologice şi al asimilării semantice în cazul tuturor acestor lexeme şi structuri lexicale, ce au etimon englez, este unul aflat într-o permanentă desfăşurare şi evoluţie lexematică. Deşi procesul anglicizării a început înainte de anii ’90, acesta
s-a remarcat în mod vizibil, după anii ’90 şi, actualmente, se află într-o continuă desfăşurare. Unele structuri lexicale şi lexeme din rândul celor discutate de genul: ***must-have***, ***knockout***, ***knockdown***, (***a***) ***knockouta***, ***retail***, ***O.K.*** sunt asimilate în aceeaşi formă grafico-sonoră, altele, tot din cadrul celor abordate în această lucrare, trec printr-un proces complex al asimilării lexematice în funcţie de nivelurile fonetic, morfologic şi semantic, unde procesul în sine îşi urmează cursul. Este cazul unităţilor lexicale: ***blue-jeans***/***blugi***/***jeanşi***/***jeans***, ***mix***, ***back-office***, ***top-management***, ***personal shoppers*** ş.a.m.d..

Fenomenul anglicizării este considerat a fi unul pozitiv prin diversitatea lexemelor şi a structurilor lexicale ce intră în vocabularul limbii române. Cuvintele ce pătrund în lexicul limbii române au rolul de a-l dinamiciza, de a-l îmbogăţi prin sensuri şi semnificaţii noi şi de a-i oferi o direcţie evolutivă în procesul amplu al neologizării limbii române.

BIBLIOGRAPHY

I. DICŢIONARE:

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române* (**DOOM$_2$**) Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura „Univers Enciclopedic”, Bucureşti, 2005.

Ciorănescu, Alexandru, *Dicţionarul etimologic al limbii române* (**DER**), Editura „Saeculum I.O.”, Bucureşti, 2002.

Görlach, Manfred, *A Dictionary of European Anglicisms* (**DEA**), Oxford University Press, 2005, în format electronic.

Hornby, S., A., *Oxford Advanced Learner’s Dictionary of Current English* (**OALD**), Sixth Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2000.

Little, William + *et. al*., *The Shorter Oxford English DictionaryonHistorical Principles* (**SOEDHP**), vol. I-II, Oxford University Press, Great Britain, 1973.

Marcu, Florin, *Dicţionar actualizat de neologisme* (**DAN**), Editura „Saeculum I. O.”, Bucureşti, 2013.

II. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ:

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Gramatica limbii române* (**GALR**), vol. I-II, Cuvântul/Enunţul, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005.

Hriban Mihaela, *Limba română*. *Limba engleză*. *Privire comparativă*, Editura „Pim”, Iaşi, 2015.

Hriban, Mihaela, *Abordări lexematice engleze în limba română*, Editura „Pim”, Iaşi, 2011.

Hristea, Theodor, *Sinteze de limba română*, Editura „Albatros”, Bucureşti, 1984.

III. SURSE ONLINE:

http://context.reverso.net/traducere/romana-engleza/ok (luni, 25 iunie 2018, ora: 12.59).

http://context.reverso.net/traducere/romana-engleza/ok (luni, 25 iunie 2018, ora: 13.10).

https://www.knock-out.ro/minge-box-knockout.html (luni, ora: 14.48).

https://ro.wikipedia.org/wiki/Knock-Down_Karate (luni, ora: 14.54).

BDD-A28266 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:52 UTC)

IV. REVISTE:

„Target” („Trăieşte business”), aprilie 2007.

BDD-A28266 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:52 UTC)